

ŠAKTI SADHANA

V slovenščino prevedel : *Rajko Jerama*
(Društvo za Transcendentalno meditacijo Kranj, 2013)

ŠAKTI SĀDHANĀ

Vsebina

1. Parašurāmovo iskanje in milost Mojstra Dattātreja	8
2. Modrijan Parašurāma sprašuje in njegov učitelj odgovarja	11
3. Srečanje Hemačūda in Hemalekhe	15
4. Hemačūdovo zavedanje	18
5. Hemačūdova nemoč in čudovita pridiga, ki jo poda Hemalekhā	Error! Bookmark not defined.
6. Hemačūdovi dvomi in Hemalekhin pouk o trdni veri.....	Error! Bookmark not defined.
7. Premišljevanje in različne metode čaščjenja	Error! Bookmark not defined.
8. Nadaljevanje pogovora med modrijanko Hemalekho in Hemačūdom	Error! Bookmark not defined.
9. Po pridigi, ki jo poda Hemalekhā, Hemačūda doseže razsvetljenje	Error! Bookmark not defined.
10. S Hemalekhinim naukom celotno mesto zajame modrost	Error! Bookmark not defined.
11. Pojasnitev nravi vesolja	Error! Bookmark not defined.
12. Neizmerne moči joge.....	Error! Bookmark not defined.
13. Mladi jogi podeli znanje o Ātmanu žalujočemu Mahāsenu	Error! Bookmark not defined.
14. Sankalpa šakti in na kakšen način jo pridobiti	Error! Bookmark not defined.
15. Zavedanje zavesti in lekcija dana Aštāvakru	Error! Bookmark not defined.
16. Pogovor med kraljem Džanakom in modrijanom Aštāvakrom.....	Error! Bookmark not defined.
17. Metode sādhanе, ki jo razloži kralj Džanaka in analiza samouresničitve	Error! Bookmark not defined.
18. Dattātreja razdela pogovor o znanju med kraljem Džanakom in Aštāvakrom.....	Error! Bookmark not defined.
19. Pogovor med vélikim vidcem Dattātrejom in modrecem Parašurāmom glede raznovrstnih stanj uresničenih ljudi Error! Bookmark not defined.	
20. Pojavnost Šrī Tripure Sundaṛi in njenega nauka	Error! Bookmark not defined.
21. Sredstva za pridobitev znanja, znamenja pridobitve in pogovor med Hemāngadom in Brahmarākšaso.....	Error! Bookmark not defined.
22. Razrešitev Vasumānovih vprašanj in povzetek spisa	Error! Bookmark not defined.
Slovar	23

ā - kot **mati** (dvakrat daljše od kratkega a)
ī - kot **pika** (dvakrat daljše od kratkega i)
ū - kot **luna** (dvakrat daljše od kratkega u)
ñ - kot **banka** (izgovarjamo iz grla)
c - kot **čaj** (nebnik)
ñ - kot **kanjon** (nebnik)
j - kot **džamija** (nebnik)
r - kot **ris** (le da je i zelo kratek)
y - kot **jabolko**
ś - kot mehki **š**
ș - kot **šola**
t, th, d, dh, ṛ - (izgovarjamo z vrhom jezika ob dlesni)
bh, dh, gh, kh - (se jasno izgovarjajo)
ḥ - (močno pridihnjen končni h; **aḥ** izgovorimo kot **aha**, **iḥ** pa kot **ihi**)

Uvodne besede Svamija Rame

Vsa človeška bitja doživljajo stanja budnosti, sanjanja in globokega sna, toda le peščica srečnežev, jogijev, doseže četrto stanje, imenovano *turīja*. Ti redki posamezniki dosežejo vrh in imajo temeljit pogled na vsa stanja, ki jih doživljajo ljudska bitja.

Duhovni iskalec, ki je dosegel takšno vzvišeno stanje, je redak in pozna skrivnost življenja tukaj in v onostranstvu. Zanj nič ne ostane nepoznano. Takšen véliki jogi ne pripada nobeni kasti, veroizpovedi, spolu ali etnični skupini, ker je vse takšne površinske omejitve že presegel. Znanje, ki razsvetli takšnega duhovnega iskalca, se imenuje Tripurā Rahasja.

Besedilo pod tem imenom je eden najpomembnejših zapisov v tradiciji tantra joge. Njegova lepota leži v dejstvu, da razlaga vzvišeno znanje o notranji resnici, medtem ko sistematično podaja praktična navodila za *śakti sādhanā*. Pri śakti sādhanā se iskalec uči uporabljati vse svoje vire z namenom prebujanja spečega ognja v sebi in usmerjanja tega k višjemu zavedanju, dokler naposled ne doseže najvišje čakre, tisočlistnega lotosa. Na naprednih stopnjah vadbe pa iskalec pozna vso svojo prihodnost, segajočo celo v prihodnja življenja. To je slava śakti sādhanā.

Tradicija

Duhovno znanje je po tradiciji prehajalo od gurujev na njihove učence in ta tradicija je še vedno živa. V starodavni Indiji je za študenta veljal običaj, da pozna tradicijo in linijo predstavnikov znanja, ki ga je prejemal, preden je krenil po poti luči. Tako se Tripurā Rahasja začne s sklicevanjem na tradicijo, skozi katero se je prenašala. Vidca Medhā in Sumedhā sta, tako je rečeno, predstavnika tega zapisa – sta začetnika njegove ustne tradicije, iz katere je bil kasneje narejen v pisni obliki. To znanje sta prejela od modrijana Paraśurāma.

Paraśurāma ga je prejel od Dattātreja, Dattātreja od Brahme, Brahma od Višnuja in Višnu od Šive. *Mārkanđeja purāna* omenja, da je bil rši Medhā prav tako učitelj Saptaśati še enega izvrstnega spisa śakti sādhanā. Uvajanje ršija Medhā je opravil véliki modrijan Paraśurāma, zato rši Medhā recitiranje spisa začne z zgodbo o Paraśurāmu.

Paraśurāma je eden od ključnih členov v dolgi tradiciji himalajskih modrecev. Nekega dne je Paraśurāma prenehal izvajati svoje strogosti. Zaradi spodrseljaja mu je bilo težko in se je kesal. V tem razpoloženju duha je naletel na moža, ki se je pretvarjal, da je popolnoma neurejen in umsko moten. Ta človek se ni menil zanj, vendar se je Paraśurāma odločil govoriti z njim. Zato si je vztrajno prizadeval pridobiti njegovo pozornost. Mož ni izgubil svojih živcev, kljub Paraśurāmovemu trmastemu nadlegovanju, marveč se je še naprej smehljaj in momljaj nekaj, kar Paraśurāma ni razumel. To vedenje je Paraśurāma prepričalo, da je naletel na vélikega modrijana, ki je premagal poželenje in jezo, nakar se je predal ob njegovih stopalih. Ko je mož to videl, je dejal: »Sem Brhaspatijev brat, Savmarta. V otroštvu sem se odrekel svojemu domu in začel s prakso premišljevanja. Pred ljudmi se ščitim tako, da se izdajam za norca. Stalno premišlujem in nimam časa, da te učim. Pojdi k modrijanu Dattātreju in on te bo vpeljal v čaščenje Tripure.«

Ko je Paraśurāma to slišal, je odšel h gori Gandhamadana, kjer je živel častitljivi Dattātreja. Ta gora leži severno od Himalaje. V tem mirnem okolju je našel nekoga, sedečega v meditativnem položaju, ki ga je pozdravil z nasmeškom, rekoč: »Na pravem mestu si. Modrijan Dattātreja sedi v notranji kamri tega ašrama. Lahko vstopiš.«

Paraśurāma je vstopil in videl modrijana. Ob njem je sedela kurtizana, ki ga je zavzeto poskušala očarati, poleg njega pa je bil tudi vrč vina. Paraśurāma je osupnil nad tem, vendar je zaupal Samvartu. Sebe je opomnil, da so modrijani samosvoji in se istočasno leže poklonil, nakar je obsedel pred Dattātrejom.

Modrijan mu je izrekel dobrodošlico: »O Paraśurāma, krenil si po poti razsvetljenja. Doseganje popolnega nadzora nad čutnimi zadovoljstvi je pot zmagoslavlja. Imeti nadzor nad jezikom in

seksualno slo je velik dosežek. Kakor vidiš, držim ob sebi sredstva za uživanje – poleg mene sta tako vino kakor tudi kurtizana. Vsi modrijani so me zapustili, ko so to videli. Sedaj me prezirajo. Po kaj si prišel? Ali me ne sovražiš?« Parašurāma je odvrnil: »Od modrijana Samvarta sem slišal za tebe in k tvojim stopalom pristopam z močno vero (*śraddhā*). Prijazno me poduči.«

Modrijan Dattātreja je z veseljem privolil in na tradicionalen način posredoval znanje o Tripurā Rahasji. Ko je Parašurāma prejel to znanje, se je odpravil izvajati sādhanu na goro Mahendra. Ta faza njegove sādhanne je trajala dvanajst let in po mnenju tradicije je ršija Sumedha vpeljal v znanje med tem časom. Besedilo zapisa, ki je prevedeno v tej knjigi, se začne ob koncu tega dvanajstletnega obdobja.

Iniciacija

Šakti sādhanā ni možna brez uvajanja oziroma iniciacije. Tako kot Ved ni možno študirati brez *upanašana samskāre* (uvedbe v posvečeno vrvico), šakti sādhanne ni možno izvajati brez predhodnega uvajanja, ki je delo mojstra. V šakti sādhanu jogi s pomočjo *dīkše* (iniciacije) prebudi spečo šaktino moč svojega učenca. Obstajajo razne ravni uvajanja, ki se ga opravi glede na stanje iskalčevega duha in raven njegovega zavedanja.

Za iskalce je pomembno, da temeljito proučijo Tripurā Rahasjo pod vodstvom izkušenega mojstra, ki si je pridobil znanje tega spisa. Učenec postane usposobljen za vodstvo takšnega mojstra, ko razvije sledeče tri lastnosti: prvič, mora biti navdan s trdno vero; drugič, mora se osvoboditi navezanosti na moje in tvoje; in tretjič, imeti mora gorečo željo po dosegi čistega znanja.

Besedilo

Tripurā Rahasja razlaga vse stopnje razsvetljenja in vzpodbuja učenca na vsakem koraku. Drugi sveti spisi zgolj govorijo o določenih načelih in duhovnemu iskalcu nalagajo, kaj narediti in kaj ne, vendar ne razlagajo, kako biti. Ta spis priskrbi oboje, načela in praktične vaje.

Drugi edinstveni vidik tega spisa je ta, da mu je pripisano žensko božanstvo. V Tripurā Rahasji iskalec skozi predanost Božanski Materi in čaščenje Te sistematično dojame vse ravni in nazadnje doseže najvišje stanje zavesti. Večina drugih spisov uporablja besedo On ali druge osebne zaimke v moškem ali srednjem spolu, ko govori o Bogu. Toda Tripurā Rahasja uporablja besedo 'Mati' in druge izraze ženskega spola, ko govori o najvišjem božanstvu. Otrok najde tolažbo v materinem naročju in ji je zelo blizu. Otroku je enostavno pogovarjati se z materjo in se od nje učiti. Pri sādhanu je podobno, saj iskalec ugotovi, da je njegova praksa enostavna in spontana, kadar uporabi besede 'Mati', 'Šakti', 'Mahāmājā' ali 'Tripurā Sundarī'.

Ta nadvse praktičen spis iskalca tudi opomni, da brez sankalpa šakti (čvrste odločnosti) niti filozofsko znanje niti duhovna praksa nimata velike vrednosti. Skozi sankalpa šakti posameznik zbere pogum, da stopa po poti. *Bhakti* (predanost) je prav tako potrebna, saj brez nje duhovna praksa postane suhoparna in mehanična. Da bi iskalec pridobil vrlino sankalpa šakti in bhakti, mora gojiti pozitivno mišljenje – vrlino prečiščenega in izostrenega razuma.

Ko je sposobnost razločevanja izostrena, se sankalpa šakti okrepi. Sankalpa šakti je predpogoj za vstop v subtilna področja znotraj. Brez nje človek ne more hoditi po poti bhakti. Bhakti pomeni sočutje plus predanost. Ko se iskalec opremi s tema dvema izvrstnima lastnostima, je popolnoma pripravljen za premagovanje poti.

Trdna vera se razvija v družbi modrijanov, s premišljevanjem o ātmanu in z vadbo sistematične metode meditacije, ki je opisana spodaj.

Kot prvo se nauči sedeti pri miru, držeč glavo, vrat in hrbtenico v ravni liniji, ampak da si vseeno sproščen.

Kot drugo, vadi odtegotanje čutov od predmetnega sveta tako, da osredotočiš pozornost na tok dihanja. Poskrbi, da se duh zave, da sta dihanje in um kakor dve plati istega kovanca, neločljiva sta, zakonska dvojčka življenja. Znanstveno dokazano je, da kadar je um vznemirjen, tudi vdih in izdih postaneta nemirna, sunkovitost, plitkost in druge nedoslednosti se pojavijo v toku dihanja.

Naslednji korak je v spoznavanju bližine Jaza v sebi. To je prednostni cilj tiste sādhanе, ki iskalca vodi k najvišjemu stanju uresničitve.

Upāsana oziroma predanost ima dva vidika: zunanega in notranjega. Pri zunanjem čaščenju se uporabi reči, kakor na primer cvetje in sadje, ter vrši obrede, kakor na primer ritual ognja. Pri notranjem čaščenju se duha in njegove preobrazbe osredotoči in ponotranji. Tedaj se je videc ustalil v svoji lastni naravi, ali kakor pravijo joga sutre '*Tadā draštuh sva – rūpe avasthānam*'.

Šole šakti sādhanе

Obstajajo tri glavne šole šakti sādhanе: kaula, mišra in samaja, ki ustrezajo umskemu stanju in pripravljenosti iskalca. Vse se ukvarjajo s prebujanjem kundalini energije iz njenega spečega stanja na dnu hrbtenice in njenim vodenjem do kronske čakre.

Kaula je zelo sistematična metoda duhovne prakse, ki predmete – na primer jantre in mantrе – uporablja kot sredstvo za odstiranje duhovnosti. Vključi jih namreč v kompleksne rituale, ki so zasnovani za obvladovanje čutov. Privrženci te šole se koncentrirajo na prebujanje božanske sile, speče v mūlādhāra čakri (korenska čakra).

Mišra pomeni 'kombinacija'. Predstavlja središčno točko med kaulo in samajo, iz katere učenec prične prehod od zunanjega k notranjemu čaščenju. V tej šoli učenec osvoji simbolični pomen jantr in mandal, pri čemer se nauči, kako jih ponotranjiti s predanostjo. Mojster posreduje dodatno sistematično metodo za vodenje kundalinija do anāhata čakre, srčnega centra, ki postane osrednje mesto koncentracije.

Samaja je najvišja od treh šol in vadijo jo le izpopolnjeni jogiji. Beseda samaja pomeni 'Jaz sem s teboj'. Ko iskalec doseže to stanje, se vseskozi počuti nekako prebujen v zavesti Brahmana. Njegova *adžapā džapa* postane spontana in nenaporna. Celó v globokem snu se zaveda svoje mantrе, ker je ta postala prevladujoč dejavnik v vseh življenjskih aktivnostih.

Ta šola vodi iskalca naravnost k *mokši*, osvoboditvi. Na tej stopnji se ima telo za živo svetišče, v katerem prebivajo božanske sile. Vsa praksa je notranja. Nobene zunanje metode, denimo kontemplacije ali meditacije, ni možno izpeljati brez vzpostavitve popolne ubranosti med umom in dihanjem, zato se iskalca seznanjajo z dihalnimi vajami, ki privedejo do te nujne harmonije.

Ko je iskalec popolnoma pripravljen, kljub vsemu pa se še vedno srečuje z ovirami, mojster podeli svojo milost. S prijaznim dotikom ali pogledom mojster učencu prenese svojo moč. Ta redek dogodek se imenuje *šaktipāta*. Slednjega ni možno podeliti množicam, kakor to poskuša nekaj sodobnih učiteljev oziroma se bolj pretvarja, da to počne.

Osrednja tema vseh treh šol šakti sādhanе je prebujanje kundalini šakti, uvajanje pa poteka korak za korakom. Najvišja iniciacija se imenuje *mahāvedha*. V mahāvedhi se odseka poslednji vozé neznanja in duhovni iskalec ima dostop do najvišjega znanja.

Tantra

Tehnika za dosego cilja šakti sādhanе se imenuje tantra. To je metoda, ki posamezniku pomaga spoznati ātmana. Etimološko je beseda izpeljana iz glagola tan, ki pomeni 'širitev' ali 'uvod', skupaj s pripono tra, ki pomeni 'zaščita' ali 'vodič'. Tantra je torej pot sādhanе, ki vodi iskalca do najvišjega stanja zaščite, ki je najvišje stanje dosežka. Tantrični spisi pojasnijo mnogoznačen pomen vseh *tattv* (principov), od Absoluta do izraženga sveta, vključno z znanostjo o mantrah.

Filozofija sāṅkhje se nanaša na šakti sādhanō ali āgama spise. Priskrbi tri vrste dokazov – neposredno izkušnjo, logični sklep in izreke posvečencev, enako pa velja tudi za šakti sādhanō. Sāṅkhja prav tako priznava vedske nauke. Po mnenju sakhje se človek lahko osvobodi žalosti in bolečine s poznavanjem tattva gṛāne, torej skozi znanje o grobih in finih pojavnih oblikah vesolja.

Skozi sādhanō se doseže poglobljeno znanje o tukajšnjem in onostranskem življenju. Iskalec ve, da ni ničesar, kar bi doživelo popolno uničenje. Noben predmet ni podvržen uničenju; to kar imenujemo smrt, je sprememba oblike in imena tistega, kar se šteje za mrtvo. Ko se telo zgrudi, individualno dušo ponese naprej čoln, zgrajen iz želja (nezavedni um). Dokler plove v njem, se imenuje individualna duša. V trenutku, ko odvrže to plovilo, se zedini z Absolutom na podoben način kakor se reka sreča z oceanom in se z njim zlije.

V Tripurā Rahasji dialog med Šrī Dattātrejom in Šrī Parašurāmom pripelje iskalca do védenja, kaj je dvojnost in kaj je Absolut, eden in Edini; kaj je dvaita in kaj je advaita. O stanju advaite se ni možno pogovarjati, ampak se ga lahko zgolj uresniči. Razgovori so možni samo v stanju dvojnosti.

O tem prevodu

Pandit Tigunait je dokončal študij sanskrta, zato je Tripurā Rahasjo prevedel na zelo učen in jedrnat način. Besedilo zategadelj ni bilo dostopno sodobnim študentom, še zlasti tistim z Zahoda. Po skrbnem branju tega prevoda sva midva z Deborah Willoughby predlagala, da ga preoblikuje, da bi tako postal dostopen splošnemu bralstvu, zlasti sledilcem sādhanē. Čeprav je to pomenilo, da bo moral ponovno prevesti celoten spis, sem mu svetoval naj to naredi, ker bi bil učen in abstrakten prevod neuporaben za povprečnega bralca.

Tripurā Rahasja je eden od najčudovitejših in najbolj praktičnih zapisov in je zelo koristen za tiste na poti samouresničevanja. Prepričan sem, da bodo tisti duhovni iskalci, ki se s polnim zaupanjem in mirnim umom lotijo preučevanja pričujočega prevoda tega svetega spisa, imeli novo videnje in se bodo pričeli zavedati popolnoma nove razsežnosti življenja.

1. Parašurāmovo iskanje in milost Mojstra Dattātreja

1. POKLON ABSOLUTNI RESNIČNOSTI, izvoru in utelešenju blaženosti, vrhunske zavesti, tukaj označene kot Ona, Mati, ki je krasna podoba veselja in obenem ogledalo v katerem se ta sijajen odsev pojavi.

2. Modrijan Hāritājana je vprašal: »O Nārada, ali si pazljivo prisluhnil razdelku, ki opeva slavo absolutne resničnosti poznane kot Tripurā?« Že samo poslušanje tega je eden od najbolj gotovih sredstev za doseg osovoboditve.

3. Sedaj ti bom povedal čudovito *gīānakhando* Tripurā Rahasje. Po pozornem poslušanju le-te *sādhak* nič več ni podvržen žalosti.

4.-5. Ta filozofija se je razvila po preučevanju Ved, vaišnavizma, šaivizma, šaktizma in pāšupata. Nobene druge filozofije ni možno tako zlahka razumsko dojeti, kakor te, ki se jo je Parašurāma naučil pri Dattātreju.

6.-7. Tukaj posredovani nauk temelji na logiki in razglabljanju. Če potem, ko oseba prejme to znanje, še zmeraj ne dojame tega, potem zares nima sreče.

8. Sedaj bom izpovedal znanje, ki je izraženo v tem razdelku Tripurā Rahasje.

9.-10. Obnašanje razsvetljenih presega razumevanje običajnih ljudi. To je razlog, zakaj modrijan tako kakor ti uživa v teh zgodbah, prežetih z modrostjo. Podobno kakor muškati jelen oddaja svojo dišavo, tako razsvetljeni modrijani tudi vplivajo na življenja mnogih, še posebej tistih, ki sledijo poti.« Parašurāma je slišal *māhātmjakhando* iz Dattātrejevih ust.

11. Parašurāmovo srce je bilo očiščeno, preplavljeno z božanskostjo, skrajno umirjeno in tiho; njegova pozornost je za nekaj časa postala osredotočena in ponotranjena.

12. Potem se mu je povrnilo normalno zavedanje. Solze so mu lile iz oči in celotno njegovo telo se je treslo, kajti njegovo telo je preplavila duhovna blaženost.

13. Njegovo srce ni moglo zadrževati te preplavljajoče blaženosti. Z vso ponižnostjo se je leže poklonil ob lotosovih stopalih svojega guruja.

14. Parašurāma se je ovedel in tedaj je spontano spregovoril: » O gurudev, po tvoji milosti sem blagoslovljen, sem blagoslovljen.«

15. Ti, ocean sočutja, samcati Šiva, si me blagoslovil. Tvoji blagoslovi so brez primere.

16. Ko je gurudev zadovoljen, ni razlike med smrtnostjo in nesmrtnostjo.

17. Menim, da sem prejel skrivnost in si pridobil bistveno znanje o Božanski Materi, Tripuri, po tvoji milosti.

18. O gospod, od tebe sem izvedel skrivnostno znanje o Božanski Materi in prejel njeno milost. Posvetiti se želim vesoljni Materi. Prosim, pokaži mi pot predanosti.

19.-22. Dattātreja je opazil, da je Parašurāma popolnoma pripravljen in navdan s trdno vero in predanostjo, zato ga je korak za korakom uvedel v čaščenje Tripure. Nekega lepega dne je Parašurāma prejel iniciacijo Tripure, tisto, kar vodi k najvišjemu. Tako kakor čebela nabira mleček iz raznih cvetov, je Parašurāma od svojega učitelja zbral vsa sredstva in metode sādhanе.

Preplavljen z veseljem je od svojega mojstra dobil dovoljenje, da se vrne v gore, da izpopolni znanost Tripure.

23. Spoštljivo je obhodil svojega mojstra in se poslovil od njega, nakar se je odpravil do gore imenovane Mahendra.

24. Tam si je zgradil čudovito in udobno zavetišče ter se za naslednjih dvanajst let posvetil sādhanі.

25. Pri sledenju svoji vsakdanji sādhanі se je osredotočenega duha posvečal čaščenju, mantra džapi in meditaciji na boginjo Tripuro.

26. Dvanajst let je minilo kot bi mignil. Nato je nekega dne Parašurāma, sedeč v radostnem razpoloženju, začel premišljevatі.

27. »Dolgo tega sem se sprehajal z modrijanom Samvartom in tedaj mi je odgovoril na vprašanje glede Tripurine slave. Tistikrat nisem razumel pomena njegovih besed.

28. Popolnoma sem pozabil kaj je rekel, zato tega nisem mogel potrditi s postavljanjem vprašanja mojemu gurudevу.

29.-30. Od Dattātreja, mojega učitelja, sem zahteval, da mi razodene skrivnost veselja (resnično naravo boginje Tripure). Moje vprašanje je štel za brezpredmetno in ga prezrl. Tako je vprašanje ostalo neodgovorjeno.

31. Ne poznam skrivnosti veselja. Od kod se je pojavilo to širno veselje?

32. Kako lahko obstaja? Kje bo počivalo po njegovem končnem razkroju? Vse se zdi nestabilno.

33. Kako lahko odnos s katerikoli nestalnim predmetom traja? Vse posvetne aktivnosti se zdijo skrivnostne in zbežnost zbujaјoče.

34.-35. Obnašanje nevednih je kakor, da slepec vodi slepega. Moje lastno življenje je zgled tega. Sploh se ne spominjam kaj se je zgodilo v otroštvу.

36. Kot mladostnik sem bil drugačna oseba, spet druga oseba v zgodnejši dobi, sedaj pa je moje védenje popolnoma drugačno.

37. Kaj je rezultat vseh teh sprememb, mi ni znano, niti ne razumem vzroka odnosa, ki leži v osnovi sprememb, niti se ne spominjam, kaj se je zgodilo, kdaj in s kakšnimi sredstvi.

38. Ali je kdorkoli sploh kdaj prejel od svojih tako imenovanih pravih dejavnosti tisto, kar je resnično želel? Ali je delovanje komurkoli prineslo srečo? Ali je sploh kdo kdaj koli postal srečen?

39. Karkoli oseba misli, da hoče, sploh ni njen želeni predmet, kajti potem, ko ga dobi, si nenadoma želi nekaj drugega.

40.-41. Če je nekdo dobil sadove, zakaj potem spet hoče sadove? Vidim, da vsakdo opravlja svoje dolžnosti z namenom pridobivanja sadov.

42. Sadovi ne morejo niti odpraviti žalosti niti podeliti sreče. Dokler še ostane karma za izvršiti*, se ni možno otresti žalosti, sreče pa tudi ne užiti.
43. Zaman je vtirati sandalovo pasto v stopalo človeka, umirajočega od žeje. Enako nesmiselno je poskušati ujeti srečo s tekanjem za posvetnimi užitki. Torej ta, čigar dolžnost je še za izpolnit, ne more nikoli biti srečen.
44. Če so človekove prsi težko ranjene s puščico, dotični celo v objemu nebeške krasotice ne bo užival.
45. Kako lahko najboljša glasba in pesem vzradostita nekoga, ki bije smrtni boj z neozdravljivo boleznijo?
46. Na svetu so v resnici srečni tisti, ki so se rešili bremena svoje karme. Ti so radostni modrijani; oni so notranje in zunanje mirni.
47. Če je človek obtežen s karmo, kako je potem zanj možno, da je srečen? Ali bo nekdo, ki ga je tik pred obešenjem počastijo s čudovito ogrlico iz sandalovine, potolažen?
48. Oh, osupljivo je, da oseba, ujeta v zanko posvetnih obveznosti, dejansko verjame, da je ta past uvod v srečo in vestno vrši dolžnosti.
49. Kako lahko počastim ljudi, ki se imajo za srečne, čeprav so obremenjeni z neštetimi obveznostmi?
50. Tako vladar kakor tudi berač stalno iščeta mir in srečo.
51. Njuni zamisli o sreči se razlikujeta. Prvi je srečen, ko prevzame kraljestvo, drugi, ko prejme kovanec. Oba se imata za blagoslovljena.
52. Naj grem, opuščajoč to idejo, k svojemu spoštovanemu gurudevju in zahtevam rešitev mojega problema? To je zares ugodno dejanje.
53. Besede mojega gurudevja mi bodo pomagale prečkati ocean zablode.«
54. Parašurāma je nemudoma zapustil goro Mahendra, da bi videl svojega duhovnega učitelja.
55. Kmalu je prispel do gore Gandhamadana, kjer je ugledal svojega mojstra, sedečega v lotosovem položaju, kakor v sebi razsvetljeno sonce.
56. Poklonil se je lesenim sandalom svojega učitelja. Nato jih je zadržal v svojih dlaneh in v znak spoštovanja nanje položil glavo.
57. Dattātreja je dobrohotno sprejel Parašurāmov spoštljiv pozdrav, nakar je prišleka sočutno in blagoslovljivo dvignil ter ga objel.
58. » Sin, po dolgem času te vidim. Kako si? Ali si zdrav?«
59. Tako sprejet je Parašurāma sedel na blazino in pri tem znova spoštljivo počastil svojega učitelja, nazadnje pa je spregovoril:
60. »O gurudevja, ocean milosti, kako lahko nekdo, ki je deležen tvoje milosti, trpi?
61. Popolnoma sem zaščiten s ščitom tvoje milosti. Le kako se mi potem lahko približa ta kruta beda?

62.-64. V notranjosti in izven sebe čutim tvojo milost. Ločenost od tebe je edina moja bolečina in zdaj, ker sem v tvoji navzočnosti, je izginila. Toda nekaj mi že dolgo leži na srcu.

65. Zaradi tega je moj um vedno poln dvomov. Ali te smem prositi, če dovoliš, da razrešiš to?«

66. Ko je sočutni Dattātreja to slišal, je radostno odvrnil:

67. »Parašurāma, vprašaj karkoli imaš za vprašati! Zadovoljen s tvojo predanostjo bom z veseljem odgovoril.«

Tako se je pogovor med modrijanom Dattātrejom in Parašurāmom končal v popolni ubranosti. To se imenuje gĵānakhanda.

2. Modrijan Parašurāma sprašuje in njegov učitelj odgovarja

1.-2. PO PREJETIH NAPOTKIH od svojega *gurudeva* se je Parašurāma priklonil in vprašal: »O gospod, moj duhovni učitelj, poznavalec vsega, sočutnež, ti veš, da sem se pred mnogimi leti razbesnel nad člani kraljeve družine.

3. Enaindvajsetkrat sem uničil ego in ubil vse kralje *kšatrije* na svetu. To je bilo storjeno s posebnim razlogom.

4.-5. Na ta način sem zadovoljil svoje prednike. Postali so srečni. S prejetjem navodil od mojih prednikov sem se umiril. V tistem času je bil Rama, utelešenje Višnuja, v Ajodji. Iz lastnega ponosa sem zašel v resen spor z njim.

6.-7. Gospod Rama me je porazil. Bil je milosrčen in zelo vdan brahminom. Zato mi je prizanesel z življenjem. Po porazu se mi je svet zagnusil in sem se pokoril.

8. Na poti domov sem iznenada srečal vélikega modrijana Samvarta. Popolnoma je bil prekrit s pepelom, natanko tako kakor je prekrita žerjavica. Bil je težko prepoznaven.

9. Njegova družba mi je prinesla silno olajšanje in občutek trajnega miru, podobno kakor meglica osveži človeka, pregretega od opoldanskega sonca.

10. Vprašal sem ga, kako ohranja to stanje umirjenosti. Podal mi je bistvo vseh svetih spisov in duhovnih naukov.

11. Ampak podobno kakor berač ne zmore prejeti neizmerne zaklada boginje Lakšmī, nisem mogel vsrkati meni podeljenega znanja. Ko sem ga ponovno prosil, naj me pouči, me je poslal k tebi.

12. Na koncu sem prišel k tvojim lotosovim stopalom. V tvoji navzočnosti čutim srečo, podobno kakor nevednež občuti radost v družbi modrih.

13. Čeprav nisem doumel tistega, kar mi je povedal modrijan Samvarta, sem poslušal tvojo obrazložitev Tripurine slave. To mi je omogočilo razviti zaupanje in predanost v njeno čaščenje.

14. Ti si simbol boginje Tripure. Ta simbol je vedno v mojem srcu.

Za katere sadove le bi lahko bil prikrajšan v tem stanju duha?

15. Navzlic temu mi, prosim, pojasni, kaj mi je modrijan Samvarta povedal pred mnogimi leti, kajti brez tega znanja ne morem biti zadovoljen.
16. Brez razumevanja njegovih naukov se vse, kar počnem, zdi kakor otrokova igra.
17. Dolgo tega sem častil boga Indro in druge deve in jim ob teh slovesnostih dal drage darove in žita.
18. Toda od Samvarte sem slišal, da so sadovi teh pobožnih dejanj bolj malo vredni. Ali bom razžaloščen, če nič ne pomenijo?
19. Boleče ni le pomanjkanje sreče, marveč tudi z radostjo pomešana bolečina.
20. Obredna pot človeku ne pomaga soočiti se z velikim strahom. Še večji strah pa je strah pred smrtjo, kateri ni možno ubežati.
21. Čeprav sem se lotil Tripurine prakse, čutim ta strah, ker način na katerega častim Tripuro, Mati Boginjo, ni zadovoljiv. Je nekakšna igra mojega uma. Zato gledam nanj kot na otrokovo igro.
22. Tvoji napotki za čaščenje Tripure so v nasprotju z drugimi spisi. Načini vršenja obredov se razlikujejo med seboj.
23. Poleg tega se obredi razlikujejo glede na božanstvo, uporabljeno pri čaščenju, in obstajajo številni načini čaščenja. Potemtakem obredi, kadar se jih izvede nepravilno, ne dajo točno takih sadov, kakršne dobimo z ritualom ognja.
24. Če je celotni obred napačen, kako potem lahko pripelje do resnice? Ti obredi se poleg tega nikoli ne končajo.
25. Toda opazil sem, da je bil spoštovani modrijan Samvarta popolnoma umirjen in brez želje po samopoveličevanju.
26. Videti je bil popolnoma prost in v stanju blaženosti. Sledil je poti neustrašnosti. Zdel se je kot slon, ki sredi divjanja požara tiho sedi v gozdnem tolmunu.
27. Kako je dosegel tisto stanje, o katerem mi je pripovedoval?
28. Gurudev, prosim, zaupaj mi to skrivnost. Težijo me posvetne obveze in odgovornosti. Prosim, reši me!
29. Rekoč to, je Parašurāma položil glavo k mojstrovim stopalom, da bi izrazil svojo hvaležnost in spoštovanje. Modrijan Dattātreja je prepoznal učenčevo navdahnjeno stanje in ugotovil, da je naposled pripravljen, da se poda na pot razsvetljenja.
30. Sočutni modrijan Dattātreja je odvrnil: »Moj sin, imaš popolnoma očiščen um.«
31. Doseganje tako visokega stanja lahko primerjamo z utapljajočim, ki naleti na čoln.
- 32.-33. Z opravljanjem sādhanе in posedovanjem predanosti véliki ljudje dosežejo skrajno ugodno stanje. Božanska Mati, čeprav brezoblična, privzame obliko in se zaradi njej vdanih lahko manifestira, in s tem ko jih razsvetli, jih osvobodi spon smrti.

34. Dokler se človek ne otrese zla svoje karme, ni srečen. Ostaja napet in zaskrbljen, kakor da je na pragu smrti.
35. Kako je lahko nekdo, ki mu strup žge vsak ud, srečen?
36. Ves svet je preplavljen z občutkom dolžnosti, zato je brezumen in slep. Zatorej se ljudje tega sveta ne zavedajo, kaj je dobro zanje.
37. Brez poznavanja dokončnega življenjskega cilja človeška bitja slepo vršijo svoja dejanja in tako kar naprej hodijo v temi nevednosti. Dejanja, ki se jih slepo izvaja, preprosto poganjajo krog rojstva in smrti.
- 38.-40. Nekoč so neki lačni popotniki na gori Vindhja iskali sadje. Prepričani, da so našli indijske oreščke, so namesto teh použili strupene plodove, zaradi česar jih je pričelo strašno žejati. Ker so utrpeli učinke teh strupenih plodov, so ti nevedni popotniki začeli iskati nekaj, kar bo ublažilo njihovo žejo. Spet so pomotoma grenivko zamenjali za neke strupene sadeže, in tudi njih so zaužili.
- 41.-42. Zaradi učinkovanja teh strupenih sadežev so izgubili orientacijo in zašli so s poti. Nekateri so padli v prepad in se poškodovali.
43. Opraskalo jih je trnje, drug drugega so krivili za nezgodo, zato so se stepli.
- 44.-45. Prekriti z ranami so končno prispeli do mesta. Ko so se ustavili pred mestnimi vrati, je bila ura polnoč.
- 46.-47. Stražarji jim niso dovolili vstopiti. Pozabljač na čas in kraj, so se stepli s stražarji in spet so jo hudo skupili.
- 48.-49. Razbežali so se sem ter tja, nekateri so popadali v trdnjavski jarek in tam ujete so jih pojedli krokodili. Več jih je popadalo v jame in vodnjake in so umrli. Le peščica jih je pobegnila.
50. Posvetneži podobno tekajo za mučnimi stvarmi in stalno privabljajo tegobe, toda v svoji zablodi vztrajno dirkajo uničenju naproti.
- 51.-52. Parašurāma, veliko srečo imaš; ravno zato so se v tvojem srcu pojavila ta iskrena vprašanja. *Vičāra* in umirjenost sta prvi letvi na lestvi najvišjega dosežka. Pridobitev mirnosti je bistvena. Kako lahko nekdo doseže dostojno višino brez nje?
53. Negativne misli so kakor smrt. Le z razumevanjem hvalevrednih ciljev bodo ljudje prenehali tekati za nepomembnimi rečmi in bodo končno zmagoviti.
54. Demone, ki se klatijo ponoči, zaradi svoje negativnosti dočaka uničenje, medtem ko si deve zaradi svoje pozitivne drže prislužijo srečo.
55. Ljudje mirnega uma se predajo gospodu Višnuju in premagajo svoje sovražnike. Pozitivne misli vzbujajo radost na isti način kakor seme vzklije v listnato drevo.
56. S pozitivnimi mislimi človek prednjači pred drugimi in zaradi njegovih pozitivnih misli se Brahma upošteva kot višjega. Zaradi njegovih pozitivnih misli se vsepovsod časti Višnuja.
- 57.-58. Gospod Šiva je vse v vsem po zaslugi svoje pozitivne sijajnosti. Čeprav je Rama, princ med možmi, okusil prevaro demona Mārīča in je mnogo pretrpel, je kasneje z močjo svoje pozitivnosti zgradil most preko oceana in osvojil Lanko, mesto demonov.

59. To ti je bilo pojasnjeno. Negativne misli hranijo ego in zategadelj je Brahmā moral izgubiti eno od svojih glav.

60. Nekaj podobnega se je primerilo gospodu Mahešu, ki je v svoji spontanosti ugodil Bhasmāsurovi želji in nato brezglavo tekkel iz kraja v kraj.

61. Zaradi neuporabe svoje pozitivne moči je Višnu ubil ženo vidca Bhriguja. Bhrigu ga je preklel, tako, da je moral trpeti.

62. Podobno so se pod vplivom negativnosti mnogi demoni, deve in človeška bitja morali soočiti s problemi.

63. O Parašurāma, blagoslovljeni so tisti, ki v vsaki situaciji ohranijo miren um. Take spoštovane osebe je potrebno častiti.

64. Zaradi pomanjkanja pozitivnih misli ljudje vršijo svoje dolžnosti in ostanejo ujeti v pasti zmot; tako postanejo žrtve brezštevilnih tegob.

65. Stoletja so človeška bitja bila ujeta v mrežo negativnega mišljenja. Kako lahko mislijo pozitivno, dokler so pod vplivom tiste negativne moči?

66.-67. Kako lahko nekdo najde hladno vodo v žgoči puščavi? Kako lahko nekdo brez duhovnih sredstev razmišlja ubrano, kadar je v duhu raztresen in negativen? Obstaja samo ena duhovna sādhanā, da se premaga ta problem. Samo ena pot, da se zgradi tisti pozitiven odnos, in nobeno drugo sredstvo ni višje od tega.

68. Razsodnost se rodi s pomočjo Tripurine milosti. Kako lahko kdorkoli doseže stanje blaženosti, ne da bi prejel milost tiste, ki prebiva na lotosu v notranji izbi srca?

69. Svetloba zavesti bo razpršila temo nevednosti, za doseganje tega pa je potrebna predanost s čvrstim zaupanjem.

70. Vélika Božanska Mati je subjekt čaščenja, kadar se jo skozi njeno milost vidi kot samorazsvetljeno v globini srca.

71.-72. Najvišja boginja je identična človekovemu lastnemu jazu, poznavalcu vsega, najsijajnejši čisti zavesti, utelešenju ugodnega.

Po prejeti iniciaciji od uresničenega učitelja bi človek moral iskreno in sistematično slediti poti. Na duhovni poti sta zaupanje in predanost vsekakor bistvena.

73. O Parašurāma, že sem te poučeval redke duhovne zapise o Tripurini milosti, ki je izvor tega znanja.

74. S poslušanjem njenega poveličevanja si prejel njeno milost, izvor vse dobrote. Zato na svetu ne boš imel sploh nobene bojazni.

75.-76. Dokler se ne porodi pozitivno mišljenje, osebe preveva bojazen v vsakdanjem življenju. Celó po odstranitvi vzroka strahu, strah do neke mere še zmeraj vztraja, ravno tako kakor oseba, ki okreva po težki halucinacijski bolezni, še čuti šibkost.

77.-78. Kakorkoli že, namen življenja je izpolnjen, ko človek razvije moč razsodnosti in se vselej zaveda svojega duhovnega cilja. Če človeku ne uspe gojiti pozitivnega mišljenja, po uspelem

človeškem utelešenju, drevo človeškega življenja ne obrodi sadov; na isti način kakor jalova ženska ne rodi otroka. Uspeh se doseže s pozitivnostjo.

79.-80. Tistim, ki primanjkuje pozitivnih misli, so v svojem mišljenju ozki kakor žabe v vodnjaku; v vodnjaku rojena žaba živi brez poznavanja razlike med dnevom in nočjo. Podobno se človek, ki nima pozitivnega odnosa, nekoristno rodi.

81. Ne zaveda se, kaj je zanj koristno ali škodljivo. Vedno znova gre skozi krog rojstev in smrti, ne da bi poskušal odkriti, kaj je zares koristno.

82. Pod vplivom nevednosti zamenja bolečino za užitek in užitek za bolečino. Tako ga nenehno žgejo plameni posvetnih želja.

83.-84. Ljudje trpijo, a nikoli ne poiščejo zaključka trpljenja. Oslica kar naprej brca osla, ampak kljub temu ji še sledi. Ljudje na svetu živijo podobno. Tako se oni ne odpovejo svetu, o Parašurāma. Ti si obdarjen s čistim razumom in si prečkal ocean zablode.

Tu se zaključi 2. poglavje, s pogovorom med velikim veščakom Šrī Dattātrejom in modrijanom Parašurāmom.

3. Srečanje Hemačūda in Hemalekhe

1.-2. POUČEN OD ŠRĪ DATTĀTREJA, se Parašurāma sprašuje in ga ponižno ogovori: »O gospod, spoštovani gurudeva! Kar si rekel drži. Ljudje s svojim negativnim odnosom privabljajo svoje lastno uničenje.

3. Kar je ugodno, lahko dosežejo s pomočjo pozitivnosti, ki jih bo navedla k poslušanju o slavi Boginje. Slišal sem to, vendar sem v resnih dvomih.

4. Kako nekdo dobi priložnost, da sliši za Tripuro? Če se to zgodi po naravnem poteku dogodkov, zakaj ni potem vsakdo slišal za njeno slavo?

5.-6. Zakaj me pred tem trenutkom ni zanimalo, da se učim o njej? Mnogi ljudje so bolj nesrečni od mene in bi morali biti bolj motivirani, da se obrnejo na Tripuro. Zakaj nimajo priložnosti spoznati te tematike? Prosim, pomagaj mi razumeti to.«

7. »Poslušaj, Parašurāma! *Satsang*, druženje z modrimi, je način za dosego absolutnega dobra, saj razprši temo nevednosti.

8.-9. Druženje z modrimi pridela najbolj zaželen sad. Ti sam si dosegel to višje stanje, ki vodi do najvišje dobrobiti, s pomočjo družine vodilnega modreca Samvarte. Modrijani uživajo v družbi drugih modrijanov.

10.-11. Kdo lahko brez druženja z modrijani kdaj koli doseže najvišjo blaženost? Celó v posvetnem življenju oseba vidi učinke svoje družine. Sedaj prisludni Parašurāma, kajti povedal ti bom zgodbo!

12. Nekoč je v Dasarni živel kralj Muktačuda. Imel je dva sinova, Hemačūda in Maničūda.

- 13.-14. Oba sta bila postavna, inteligentna in strokovnjaka v mnogih vedah. Opremljena z lokom in pospremljena z lastno vojsko, sta se odpravila na lov v gozdove na goro Sahja.
- 15.-16. S svojimi ostrimi puščicami sta kmalu pokončala mnogo jelenov, tigrov, merjascev, bizonov in volkov. Med lovom se je nad pokrajino razdivjal tornado, ki je vse zasul s kamenjem in odpadnim materialom.
17. Nebo je bilo tako polno prahu, da se je dan zdel temen kakor noč. Tako se je stemnilo, da niso mogli videti hribov, dreves in celo drug drugega ne.
- 18.-19. Celotna gora je bila pogreznjena v temo. Vojska, ki jo je prizadela nevihta s točo, se je razkropila. Vojaki so si poiskali zavetje pod drevesi in previsnimi skalami ali v votlinah, princa pa sta zbežala na svojih konjih.
- 20.-21. Hemačūda, starejši princ, je naposled prispel do čudovite puščavniške postojanke, obdane z bananovci in datljevc. Tam je zagledal ljubko dekle, ki je vsa sijoča žarela kakor staljeno zlato.
- 22.-23. Ob pogledu na to krasotico, ki je bila očarljiva kakor boginja sreče, je princ smehljaje vprašal: »O dekle z lotosovimi očmi, kdo si ti, ki neustrašno prebivaš v tem gozdu? Zakaj živiš v teh divjih in samotnih krajih? Čigava hči si? S kom živiš? Zakaj si v tem trenutku popolnoma sama?«
- 24.-25. Čudovito dekle je odvrnilo: »Dobrodošel, princ. Prosim, usedi se. Dolžnost puščavnika je, da sprejme goste. Videti si utrujen in premražen.
26. Priveži konja k datljevem drevesu, počij. Razkomoti se in prisluhni moji zgodbi.« Princ je ugodil njeni zahtevi.
- 27.-28. Postregla mu je s sadjem in sokovi, in ko si je nekoliko oddahnil, mu je dekle sladko zaščebetalo: »O princ, naj omenim modrijana Vjāghrapāda, ki je zvesto vdan gospodu Šivi.
29. Z močjo svojih strogosti je osvojil področja resničnosti, ki si jih priborijo le tisti z najodličnejšimi vrtilinami. Je poznavalec absolutne resničnosti, ki mu je bilo podarjeno znanje o *Brahmanu*. Mnogi veliki modrijani so ga obiskali.
- 30.-31. Hemalekhā mi je ime in sem njegova posvojenka. Nekoč pred davnimi časi se je očarljiva in ljubka nebeščanka po imenu Vidjāghrī prišla okopat v reko Veno. Po naključju je bil tedaj tam tudi vangovski kralj.
- 32.-33. Opazil je čudovito dekle, ki se je kopalo v reki. Zaradi njenih razmočenih oblačil so se videle njene prsi. Očaran z njeno lepoto, se ji je nežno približal, nakar je ustregla njegovemu predlogu.
- 34.-35. Po tistem, ko se je ljubil z njo, se je kralj vrnil v svojo prestolnico, ne da bi se zavedal, da je dekle zanosilo. Lepa mladenka je v strahu pred očitki zavrgla lastno dete.
36. Modrijan Vjāghrapāda je šel mimo, tako je nanese, pripravljen za svojo večerno meditacijo. Vzel me je k sebi domov ter me skrbno in z ljubeznijo vzgajal.
37. Oče je tisti, ki izpolni svojo dolžnost s tem, da poskrbi za svoje otroke. Sem njegova hči in mu služim.
- 38.-39. Zaradi njegove duhovne veličine ni razloga, da me je česarkoli strah. Niti bogovi niti demoni s svojimi zlimi mislimi ne morejo vstopiti v ta ašram, kajti če bi se mu približali, bi bili uničeni. To je moja zgodba, o princ. Prosim, ostani in počivaj nekaj časa.

40. Moj oče Vjāghrapāda bo vsak čas tu. Počakaj ga in se mu pokloni, pa ti bo izpolnil tvojo željo. Nato se boš jutri zarana lahko odpravil dalje.«

41. Po poslušanju nje je princ, očaran od njene lepote, želel govoriti z mladenko, toda zajela ga je nervoza.

42. Iznajdljiva mlada ženska je uvidela, da se je princ zaljubil v njo, in je rekla: »O princ, bodi pogumen in čakaj!«

43.-44. Moj oče bo prav kmalu prišel. Počakaj, dokler se ne vrne, in ga nato zaprosi za mojo roko.« Ko je spregovorila te besede, je véliki modrijan vstopil s šopkom rož in sadjem, ki jih je nabral za čaščenje. Ob njegovem prihodu je princ spoštljivo vstal.

45.-46. Potem, ko se je predstavil, je v znak spoštovanja priklonil glavo in se ponovno usedel šele z dovoljenjem modrijana. Ta je opazil, da je princ zaradi poželenja v umu zbežan, zato je uporabil svojo jogijsko moč in ocenil situacijo. Princu je dal Hemalekhino roko.

47.-49. Princ jo je presenečen odpeljal v svojo prestolnico. Njegov oče ju je z zadovoljstvom poročil skladno z vedskimi običaji. Princ je začel uživati v svojem zakonskem življenju, včasih v gozdu, včasih na rečnem obrežju in včasih na drugih krajih. Toda princ je zaprepaden opazil, da njegovi nevesti ni do čutnega vdajanja. Vedno je dajala videz brezbriznosti.

50. Končno je nekega dne nežno dejal: »Draga, ljubim te, vendar zdi se, da se ne odzivaš na mojo ljubezen.

51. Tvoj nasmeh je zelo očarljiv, vendar zakaj ne doživljaš užitka v ljubljenju? Ali ne godi tvojemu srcu? Zakaj si žalostna?

52. Videti si ravnodušna. Kako lahko uživam ob tebi, ko si tako odmaknjena?

53. Popolnoma sem ti vdan, vendar zdi se, da je tvoj duh vedno nekje drugje. Ko govorim tebi, čutim, da me nisi slišala.

54. Dolgo sem sedel tukaj in te objemal, vendar nisi opazila in si me vprašala: »Gospod, kdaj si prišel?« kakor, da se nisi zavedala moje navzočnosti.

55. Pred tabo so najizbranejši prijetni predmeti. Kljub vsemu ne razmišljaš o njih. Zakaj se ne izražaš?

56. Kadar nisem s teboj, začneš meditirati. To opazim, kadarkoli te vidim.

57. Če že ne ceniš posvetnih užitkov, mi vsaj povej, kako lahko jaz uživam, saj se počutim kot mož, ki objema lesen kip.

58. Izpolnil bom tvoje želje. Kakor lilija v mesečini razpre svoje cvetne liste, tako je moje srce odprto zate.

59. Ljubša si mi od lastnega življenja. Zakaj si ravnodušna? Prisezi pred bogom, da se bo moj dvom razpršil.«

Tako se zaključi 3. poglavje, s pogovorom med Hemalekho in Hemačūdom.

4. Hemačūdovo zavedanje

1.-2. OB POSLUŠANJU PRINCA V NJEGOVEM OBJEMU je Hemalekhā z nedolžnim nasmeškom dejala: »Poslušaj me, moj ljubljeni. Ni res, da te ne ljubim.

3. Ampak stalno sem zaposlena s tem, da se poskušam odločiti, kaj je najboljša in najbolj radostna stvar na svetu in kaj ni. Ne morem razumeti, kaj je prav in kaj narobe.

4. Mnogo dni že tuhtam o tem, ker pa sem ženska, ne morem najti zadovoljivega odgovora. Prosim, podaj mi rešitev.«

5. Princ se je smejal njeni pripombi in ji rekel:

6.-7. »Celo živali, ptice in žuželke čutijo, kaj je prijetno in kaj ni. Naravno so nagnjene k vsemu kar je prijetno, odbija pa jih tisto, kar ni prijetno. Kaj je tukaj za tuhtati? Stvari, ki ti nudijo užitek so prijetne; stvari, ki tega ne nudijo, so neprijetne.

8. Ljuba moja, ti si zelo nedolžna. Zakaj si tako zmedena glede te teme?«

9. Hemalekhā je odvrnila: »Zelo briljanten si, zato mi, prosim, pomagaj razumeti. Ženske so po naravi šibke v svojih odločitvah, toda ti se lahko odločiš; torej svetuj mi, prosim.

10. Brž ko bo moja nevednost razpršena, me bodo skrbi lahko zapustile in bom uživala življenje s teboj.

11. Najdražji, ti si tako globok mislec. Pojasnil si mi, da so stvari, ob katerih človek občuti zadovoljstvo ali bolečino, prijetne oziroma neprijetne.

12. Vendar sem vseeno zmedena, ker ista stvar, ki je vir zadovoljstva v tem trenutku, povzroči bolečino v naslednjem. Torej, kako se lahko odločim, kaj je prijetno ali neprijetno?

13.-15. Na primer, ogenj je pozimi prijeten, na vroč poletni dan pa je neznosen. V hladnem podnebjju je ognjišče vedno dobrodošlo, v tropskih deželah pa ni potrebno.

16. Isti princip se nanaša na posameznikovo bogastvo, soprogo, otroke, kraljestvo in vse druge prijetne stvari. Tvojemu očetu so na primer mili otroci, žena in bogastvo.

17.-18. Zakaj je potlej nenehno v skrbeh, medtem ko ljudje, ki kakor ti nimajo bogastva, niso zaskrbljeni? Nobena reč ti ne more nuditi radosti za vedno. Nobenemu se nikdar ne izpolni želja in nihče ni srečen.

19. Gospod, to sploh ni radost, ker prinaša trpljenje. Obstajata dve vrsti bolečine: zunanja in notranja.

20. Hormonske motnje povzročajo bolečino v telesu. Prepirljivost povzroča bolečino v duhu, kajti duh je prežet z željo.

21. Bolečina v duhu je intenzivna. Zaradi nje je zaslužjen ves svet. Želja po uživanju je vzrok bolečine.

22. Tisti, ki so sužnji želja, vedno trpijo. Celu deve v nebesih stalno delajo za izpolnitev svojih želja.

23. O princ, celo po uživanju v zelenem predmetu hrepenenje ne pojema. Resničen užitek je dejansko nemogoče doseči.

24.-25. Narava uravnava življenje živalskega kraljestva, toda človeška srca ostajajo natovorjena z željami po čutnem vdajanju. Če se jih lahko izpolni, bodo vsi na svetu srečni. Vendar resnica je drugačna.

26. Če bi osebi, ki jo muči vročica, hladna voda lahko prinesla olajšanje, potem je tudi človek z željami lahko srečen.

27.-28. Pravijo, da moški uživajo v ženskem objemu, vendar če gre za grob objem, je to boleče. Po ljubljenju so ljudje izčrpani.

29.-30. O gospod, zaupaj mi skrivnost, kako to bolečino preobraziti v užitek! Mar psi ne občutijo enakega zadovoljstva, kakor ga moški občuti s svojo ljubimko? Če ugovarjaš, češ da človek občuti večje zadovoljstvo od živali, ker v ženski vidi lepoto, to ne bo držalo.

31. Lepota leži v očeh opazovalca, to njeno zaznavanje pa ni nič več kakor sanje. Prisluhni tej zgodbi: »Davno tega je živel zelo prikupen princ.

32.-33. Njegova žena je bila izjemno lepa, zato bi zlahka lahko osvojila srce poljubnega moškega. Princ ji je bil zelo vdan, ona pa se je naskrivaj zapletla z enim od služabnikov.

34. Služabnik je princa opil z dobro mero likerja. Ko se ni več zavedal, mu je služabnik poslal v posteljo grdo služkinjo, sam pa se je ljubil s čudovito princeso.

35.-38. Dolgo časa je opiti princ v presledkih spal s služkinjo misleč, da uživa v družbi svoje ljubljene žene. Imel se je za najsrečnejšega človeka na svetu. Nato je nekega dne služabnik natočil liker in odšel, a princ iz nekega razloga ni spil toliko kot ponavadi.

39.-40. Vzburjen od želje je pohitel v kraljevsko spalnico. Sobana je bila čudovito ozaljšana. Podobno kakor se je Indri, kralju bogov, mudilo srečati svojo ženo Sači, je tudi princ pohitel v svojo sobo in prilegel k služkinji, ki je spala v njegovi postelji.

41.-43. Princ se je strastno ljubil z njo. Ko se je umiril, je na svoje veliko začudenje odkril, da ženska ni bila njegova soproga, marveč grda služkinja. Bil je besen in želel je izvedeti, kje je njegova žena. Služkinja je spoznala, da se je princ streznil. Trepetajoč od strahu, je molčala.

44.-47. Vzrojeni princ jo je z levico zagrabil za lase, z desnico pa je pograbil svoj meč. Jezno je zavpil: »Povej resnico, sicer ti v naslednjem trenutku vzamem življenje!« Da bi zaščitila sebe, mu je prestrašena služkinja razkrila resnico. Nato ga je odpeljala k njegovi ženi, ki se je ljubila s služabnikom.

48.-51. Princ je zagledal svojo ženo ležati na razprostrti podlogi na tleh, v objemu služabnika. Ta je bil visok, grd in umazan ter izčrpan od ljubljenja. Princesini roki sta se kakor ovijalki držali njegovega telesa. Služabnik jo je objemal. Videti sta bila kakor s cvetjem prepletene bodikljava trta.

52. Princ je gledal svojo spečo ženo in za hip sta ga premagala ljubezen in poželenje. Pomislil je: »Moral bi se sramovati, ker sem se opijanal.

53. Sram naj bo tiste, ki se vdajajo seksu in izgubijo svojo pamet. Moški pravijo, da se ženske premislijo v ljubezni in odletijo proč, v resnici pa so moški mnogoženci.

54.-55. Kaj lahko rečem zase? Neumen sem bil. Dražja mi je bila od lastnega srca. Sram me je. Kakor čudovite ptice ne sedijo vsak dan na istem drevesu, tako lepa ženska ne pripada enemu moškemu. Ampak kdo sem jaz? Sem kakor tele bizona, povsem pogreznjen v navezanost, in doslej sem rad tako živel.

56. Tako kakor kurtizana ne ljubi enega človeka, takšne so ženske po naravi. Kdor jim zaupa, je kakor divji osel.

57.-59. Zares je presenetljivo. Doslej nisem razumel ženske nravi. Zelo sem ljubil svojo ženo, a me je kljub temu zavrгла. Imela je razmerje z drugim moškim, vendar ga je prikrivala. Pretvarjala se je, da me ljubi, kakor igralka, ki svojemu soigralcu na odru izpoveduje nesmrtno ljubezen.

60. Bil sem pod vplivom likerja in še tega nisem vedel, s katero žensko sem spal. Vedno sem mislil, da je moja soproga moja zvesta družabnica.

61.-64. Pod vplivom likerja sem spal s tisto grdavšo. Ali je še kdo na zemlji neumnejši od mene, ki sem se tako dolgo pustil vleči za nos? Kaj lepega je moja žena videla na tem prevarantu, ki je kakor ugotavljam, izrazito grdih potez, da je privolila v ljubljenje z njim? Rajši je imela njega, čeprav je moj prikupni videz privlačen za vsako oko, pa tako popolnoma sem ji bil vdan.

65.-67. Med tem svojim notranjim monologom se je princu zagnusil svet, nakar se je, razrešen vseh navezanosti, odpravil preživljat svoje dni v gozd.«

Hemalekhā je nadaljevala: »O princ, zdaj vidiš, da tako imenovana lepota ni globlja od debeline kože, zato je leži v očeh opazovalca. Toda kakor ti doživljaš zadovoljstvo ob pogledu na mojo lepoto, ljudje najdejo užitek celo v nepriljubljenih ženskah. Ljubček, pojasnila bom. Prosim, pazljivo poslušaj!

68.-69. Um skladno z lastno zamisljivo privzame podobo ljubljene osebe in napoči čas, ko podoba in oseba postaneta eno.

70. Kadar je um nemiren, so tudi čuti izkrivljeni. Kadar pa je um povsem osredotočen, ni niti vznemirjen niti izkrivljen, marveč v stanju ravnovesja.

71. Podoba, ki je notri, je domišljajska. Zaljubljeni ponovi mentalno podobo, toda jogijev in otrok to ne prizadeva, ker v njihovih glavah ni predstav.

72.-73. Človek odkrije užitek glede na svojo lastno predstavo o lepem. Vsi možje ljubijo svoje žene ne glede na to, kako grde se zdijo komu drugemu, in imajo otroke.

74. Plitki ljudje, katerih umi zmeraj preiščujejo o seksu, najdejo zadovoljstvo kjerkoli, brez razlike.

75.-76. Poželjiv in raztresen človek projicira lepoto na nepriljučno telo. Če je oseba zmožna videti lepoto v človeškem telesu, ki je groba reč, potem se karkoli lahko šteje za lepo.

77.-78. O princ, lepota je zamisel, ki izhaja iz maternice želja. Lepota leži v duhu opazovalca in spontano teče k ljubljenemu predmetu, a nežen otroški duh je ne prepozna, ker v njem ni poželenja.

79.-80. Polt in liki ljudi so v različnih rasah, deželah in obdobjih različni. Lepotne predstave se razlikujejo glede na raso in kulturo. Obrazi in udi, ki se nekomu zdijo popačeni, so privlačni po oceni drugega.

- 81.-82. Med ljudmi najdemo mnogo različnih polti; definicija lepote je temu primerno različna. O princ, videti je, da vsakomur kljub zunanjim razlikam prijajo ista zadovoljstva.
- 83.-84. Celo najboljši možje uživajo v ženski družbi, ker se jim zdi očarljiva. Moška lepota je podobno privlačna za žensko in ji je v užitek. O princ, osvoji to razumevanje.
- 85.-86. Telo, če ga razčlenimo na komponente, se sestoji iz vseh vrst razkrajajočih elementov in je obupno nagnusno. Iskalec bi to moral vedeti.
- 87.-88. Tisti, ki se vesele telesnih užitkov, so kakor živali. O princ, to telo je polno neprijetnih elementov. Kdor pomisli na vsak del telesa, se mu zagabi.
- 89.-90. Isto velja za hrano, čeprav je različnih okusov. Celo najokusnejša hrana postane odpadni material.
91. Po realističnem premisleku o naravi človeškega telesa mi, prosim, povej, kaj nam je lahko v zadovoljstvo in kaj ne.«
92. Hemačūda je bil začuden nad ženinimi pogledi. Resnica njenih pripomb je spremenila njegov odnos do sveta.
93. Ob tehtanju njenih besed je izgubil zanimanje za predmete uživanja in razvil nenavezanost. V pretečenem času je postavil številna vprašanja in dosegel razumevanje najvišje resnice.
94. Postopoma je spoznal, da človekov lastni *ātman*, blažena Tripurā, prebiva v srcu vsakogar. S tem spoznanjem se je osvobodil in je bil sposoben videti celotno veselje v svojem lastnem jazu.
- 95.-96. Tudi njegov oče in mlajši brat sta se osvobodila s pomočjo istega znanja. Kraljica, Hemačūdova mati, je pridobila znanje od svoje snahe, nakar se je znanje postopoma razširilo na ministre in nazadnje na splošno prebivalstvo.
97. Nihče v tistem mestu ni ostal neveden. Vsi so se rešili posvetnega hrepenenja. Mesto je bilo kot pravcato Brahmovo mesto, Brahmapurī.
98. Prestolnica je postala najiminitnejša na svetu. Celo papige in ptice *sārike* so, sedeč v svojih kletkah, takole govorile:
99. »Čista zavest brez predmetov je človekov lastni jaz, *ātman*. Premišluj o tem. Zunanji predmeti niso različni od zavesti.
100. Zavest sama je predmet svojega lastnega zavedanja. Jaz sem ta zavest. Ona sama je celotno veselje. Vse to se doživlja znotraj zavesti s presvetlitvijo jaza.
101. O prebivalci sveta, z osredotočenjem vaših umov zgolj na zavest se otresite svoje zmedenosti. Na Njo meditirajte in jo častite. Zavest je razsvetljevalka in prav tako izvor in podpornica vsega.«
102. Ko so véliki modrijani slišali takšne pridige od papig, so mesto preimenovali.
103. Razglasili so: »Ker tukaj celo ptice razglablajo o vrhunskem znanju, se bo odslej to mesto imenovalo Vidjānagara, mesto modrosti.«
104. Mesto je še dandanes poznano pod tem imenom. Parašurāma, druženje z modrimi je tako najučinkovitejši način za doseglo najvišje dobrobiti.

105. Po zaslugi Hemalekhine navzočnosti so si vsi prebivalci pridobili modrost. Parašurāma, tako torej vidiš, da je družčina modrih glavni vir osvoboditve.

Tako se zaključi 4. Poglavje, s pogovorom med Hemalekho in Hemačūdom.

za nadaljevanje kontaktirajte prevajalca Rajka Jerama

Slovar

advaita: nedualen (nedvojen); absolutna resničnost, ki presega predmetni svet; filozofski sistem, ki razlaga teorijo absolutnega Brahmana

agame: razodeta tantrična besedila; tantrična besedila, ki nimajo avtorja

Agni: ogenj

ahambhāva: »jaz sem« občutje; ego, individualizirana zavest

ahankāra: ego; sposobnost duha, s pomočjo katere posameznik poistoveti svoj jaz z zunanjo predmetnostjo

adžapā džapa: stalno, nenaporno ponavljanje mantre; džapa »soham« mantre ali katerekoli druge, ki nam je dana

anāhata: transcendentni zvok; večni zvok, ki vibrira, ne da bi bil ustvarjen iz nekega vira; nanaša se tudi na srčno čakro

Angirā: eden od sedmih prvobitnih rišijev

animā siddhi: jogijska popolnost, da se po želji pomanjšamo

antahkarana: notranji pripomočki; um, ego in razum

anu: najmanjša snovna enota; atom; stanje materije, ki ni deljivo

anvaja vjatiṛeka: priti do sklepa s pomočjo deduktivnega razglabljanja

apakva: nezrel; nanaša se na karmo, ki še ni pričela prinašati svojih sadov, saj še zmeraj obstaja v semenski obliki

aparādhā vāsanā: skepticizem; umska nečistoča, zaradi katere oseba dvomi, ugovarja ali celo zavrže resnico

arhata: usposobljeni ali uresničeni, v dobesednem pomenu; uresničeni sādḥaki; menihi iz reda džainov

ašram: učno središče; duhovna in izobraževalna ustanova

Aštaka: modrijan, verjetno Aštāvakra, Kaholov sin

Aštira: nestanovitni; um

ašvamedha: religiozni obred, ki ga običajno izvede vladar, čigar moč in avtoriteto priznavajo drugi kralji. Sestoji se iz spuščanja konja, da prosto dirja širom vseh kraljestev, kot simbola njegove neprekosljive vladarske moči. Ko se konj vrne, se obred zaključi. Ta ceremonija je zelo ugodna za tistega, ki jo sponzorira.

ātman: središče čiste zavesti; jaz; duša

Atri: eden od sedmih prvobitnih rišijev; oče modrijana Dattātreja

avidjā: nevednost; omejeno znanje; nerazločljiva sila, ki zastira zavedanje pravega jaza

avjakta: neizražena, prvobitna narava; poznana tudi kot prakriti

bhakti: ljubezen in predanost; pot popolne izročitve in zaupanja

Bharata: starodavni indijski kralj, ki je prepoznal praznost čarov in skušnjav posvetnih stvari ter se v iskanju samouresničitve odpovedal svetu. Podroben opis njegovega življenja in sādhanе se nahaja v silno hvaljenem svetem spisu Śrīmad Bhagavatam

Bhasmāsura: demon, ki se je z intenzivnim tapasom in predanostjo prikupil Šivi in je od njega prejel izpolnitev želje. Ta je bila, da se glava vsakogar, ki se ga demon dotakne, spremeni v pepel. Svojo moč je takoj, ko mu je bila podeljena, preizkusil na Šivi. Šiva je bil ušel, toda demon ga je lovil. Nazadnje je Višnu rešil Šivo s tem, da je Bhasmāsuro pripravil do tega, da se je dotaknil svoje lastne glave. Demon je bil uničen, Šiva pa je dobil dragoceno lekcijo.

Brahmapurī: mesto znanja; mesto, v katerem je vsakdo osvojil znanje o Brahmanu

Bhrigu: eden od sedmih prvobitnih rišijev; modrijan, ki se je rodil iz Brahmovega uma

Brahmaloka: področje najvišje resničnosti

brahmarākṣasa: neutelešeno bitje, ki lahko po želji postane vidno; oni bodisi poznajo resnico intelektualno, vendar tega, kar so vedeli, niso prakticirali, ali pa so v večini primerov takšna bitja, ki so zagrešila neoprostljivo žalitev, zaradi česar so bili prekleti, da živijo neutelešeno, dokler ne opravijo svoje pokore

brahmin: intelektualni razred ljudi v vedski družbi; oseba, ki naj bi poznala Vede

buddhi: razum; sposobnost razločevanja; vidik duha, ki presoja, odloča in raziskuje

čakra: kolo; kolo življenja; center zavesti; v jogijski literaturi je navedenih sedem čakr vzdolž hrbtenjače

Čandramā: modrijan, Atrijev sin

Čapalā: nenehno spreminjajoča se in nepredvidljiva izmišljotina uma; domišljija

čit: zavest

čit-śakti: moč zavesti

čitta: nezavedni um oziroma umska podstat

Čjavana: brahma riši, ki je oženil princeso Sukanjo. Znan je po svoji obrnitvi procesa staranja. Njegovo življenje in dosežki so podrobno zabeleženi v cenjenem spisu Śrīmad Devībhagavatam

Dakṣa: Brahmov sin, ki je bil eden od pradžapatijev in oče Śakti, Šivove žene

Dattātreja: sin modrijana Atrija in učitelj modrijana Paraśurāma

deva: bitje luči; nebeško bitje

Devala: eden od uresničenih jogijev; véliki svetnik in jogi, ki je po zaslugi svojih jogijskih dosežkov poznan kot Jogi Jogešvara, gospod jogijske znanosti

devī: Božanska mati; sinonim za Šakti

dīkṣā: uvedba oziroma iniciacija; uradno prejetje duhovne instrukcije, pomembno zlasti kot uvajanje v vadbo mantre, ki ga neposredno opravi učitelj

Durvāsā: Atrijev sin in Dattātrejev brat

dvaita: dvojnost; filozofski sistem, ki razlaga obstoj zavesti in snovi kot dveh ločenih vidikov resničnosti

džadasamādhi: globoko spanje

džadašakti: nezavedna prvobitna narava; drugi izraz za prakriti

Džanaka: razsvetljeni kralj, ki je vladal kraljestvu Mithila in je bil znan po svojih duhovnih dosežkih, ko je še živel na svetu; na njegovem zborovanju sta modrijan Aštāvakra in modrijan Tapasi poglobljeno razpravljala o duhovnosti

dživanmukta: kdor je osvobojen za časa življenja, torej tukaj in zdaj

džvālāmukha: dobesedno vulkansko žrelo oz. nekdo z ognjevitimi usti, tu je mišljena jeza, hči uma

gandharva: vrsta bitij, ki so vidna samo po svoji volji in so domnevno vrhunski glasbeniki

Ganeša: sin Šakti in Šive; odstranjevalec ovir

Gautama: slavni modrijan in videc številnih vedskih manter

Gjānakhanda: kanto, ki vsebuje znanje o Tripurā Rahasji. Je tretji izmed trojice kantov, pri čemer je prvi Māhātmjakhanda in drugi Čarjakhanda. Drugi kanto se je izgubil.

gjānī: razsvetljena oseba; dobesedno, kdor ima znanje; ti razsvetljenci so lahko tudi osvobojeni, čeprav mnogi niso

guru: učitelj; duhovni predstojnik; kdor razprši temo nevednosti; sinonim za gurudeva

Hāritājana: učenec modrijana Parašurāma; modrijan, ki je Nāradi recitiral Tripurā Rahasjo

hatodita: dobesedno pomeni »mrtvorojen«; prigušena karma; karma, ki ne more obroditi plodu, ker jo je izvršil razsvetljen človek

Hiranjagarbha: zlato jajce; kozmična »jaz-nost«

Indra: kralj bogov

Īśāna: drugo ime za Šivo

Īšvara: Bog

jakša: ne-človek; nebeško bitje, ki je skoraj enako devam

jantra: geometrična figura, ki se jo uporablja kot središčno mesto za čaščenje tantričnih božanstev ali za meditacijo v tantrični praksi

jogi: kdor je izpopolnjen v vadbi joge

Kailāš: prebivališče Šive

kalā: vrojena moč absolutne in vsevedne resnice, prek katere resnica zastre svojo absolutnost in vsevednost; moč, ki ustvari iluzijo, da se nedeljiva resnica sestoji iz delov

kāla: čas; neviden dejavnik, ki človeka vodi skozi proces spremembe

kāma vāsanā: želja po čutnih užitkih; lažni občutek dolžnosti; skrita hotenja, ki človeka spodbudijo, da se loti nekega delovanja

Kanva: eden od brahma rišijev, ki je bil navzoč na Brahmalozi med razpravo o najvišji resničnosti

kapha: sluz; vodna energija

karma: delovanje; vključuje proces izvrševanja dejanj, ustvarjanja subtilnih vtisov in kasneje požetja sadov

karma vāsanā: subtilni vtisi iz preteklosti, ki zameglijo um in človeka spodbudijo k ponovitvi dejanja v sedanjosti

kartavyaśesa: občutek obveznosti, ki je motiv za opravljanje naloge

Kaśjapa: slavni modrijan; Maričijev sin

kaula: določena šola tantré, ki uči, kako se zunanje predmete uporabi za duhovno odkritje; tantrična šola, v kateri se vino, meso, ribe, fizične kretnje in spolni odnos uporablja kot del vadbe

Kauśika: jogi iz Višvāmitrove linije

kinnara: rasa legendarnih bitij, ki so bila na pol človeška; pojavijo se v Ramajani in mnogih drugih puranskih besedilih

Kratu: eden od sedmih prvobitnih rišijev

kśatrija: razred vojščakov

kundalini śakti: božanska sila, ki po ugotovitvah jogijev ostaja speča na dnu hrbtenice in ki se jo z jogijsko prakso lahko prebudi in dvigne do najvišje čakre, kjer se ta śakti združi s Šivo

Lakṣmī: boginja obilja in napredka

Likhita: eden od brahma rišijev, ki je bil navzoč na Brahmalozi

Mahādeva: véliko bitje luči; drugo ime za Šivo

mahā mājā: vrojena moč Brahmana; sila, skozi katero se ena, posamična, absolutna resnica izrazi v mnogoterost

Mahāśanā: nekdo z velikim apetitom, véliki jedec; pričakovanje; nekdo, ki ga nikoli ni možno potešiti

mahāśūnja: vélika praznina; po mnenju budistov najvišje stanje resničnosti

Māhātmjakhanda: prvi kanto Tripurā Rahasje, ki opisuje slavo Božanske Matere in podaja podroben opis iskalcev, ki so sledili tej poti in njihove izkušnje

Mahātripurāsundarī: vélika Božanska Mati, Tripurā Sundarī; drugo ime za Tripuro ali Šrīvidjo

mahāvedha: véliki preboj; najvišja vrsta iniciacije, ki jo izvedeni jogi nameni popolnoma pripravljenemu učencu; ta določena vrsta iniciacije je edinstvena v tradiciji Šrīvidje

mahāvidjā: vélika modrost; na poti šakti sādhanе obstaja deset mahāvidij: Kali, Tara, Tripurā, Bhairavi, Bhuvanešvari, Baglamukhi, Činnamasta, Matangi, Kamala in Dhumavati

Maheša: Šiva

Mahešvara: véliki Gospod; ponavadi drugo ime za Šivo, čeprav se ga zamenljivo uporablja tudi za najvišjo resničnost – Božansko Mater, Tripuro

mandala: druga beseda za jantro; v tantra sādhanu uporabljene geometrične figure, ki simbolizirajo božanstva

mantra: božanske besede, ki so jih rišiji slišali v svoji globoki meditaciji; duhovne besede, ki jih učenec skozi iniciacijo prejme od učitelja

mantra džapa: ponavljanje mantre

Mariča: demon, ki je preslepil Ramo, privzemajoč telesno obliko srnjaka, in mu tako speljal Sito

mājā: moč merjenja neizmerne; sposobnost, s katero se absolutna in enotna zavest polarizira na zavest in nezavedno snov

medhavin: kdor ima intuitivno modrost

mišra: tantrična šola, ki zunanjemu čaščenju in notranji meditaciji pridaja enakovreden pomen

moha: navezanost; zabloda

mokša: osvoboditev

mūlādhāra: korenska čakra; center elementa zemlje, ki se nahaja na dnu hrbtenice

nāga: kača; določena rasa ali klan ljudi

Nārada: nebeški modrijan; modrijan, ki je prvi slišal Tripurā Rahasjo od modrijana Hārītājana

Nindjavritta: pokvarjeni; negativnost

nirvikalpa samādhī: najvišje stanje samādhija; duhovna zatopljenost, v kateri so semena preteklih samskāṛ povsem sežgana

nijati: božja previdnost; sila ki individualni karmi dovoli vzkleti ob določenem času in kraju

Nrisimha: utelešenje Višnuja, v katerem je bil po pojavnosti pol človek, pol lev

pakva: karma, ki sedaj dozoreva in tako prizadeva sedanost

parakājā praveša vigjāna: znanost o načinu, po katerem se odvrže svoje telo in zavestno vstopi v drugo telo

Parāšara: brahma riši in oče slavnega modrijana Vjāse

Parašurāma: učenec modrijana Dattātreja; modrijan, ki je prejel znanje o Tripuri in ga prenesel na Hāritājana

Pāšupata: podzvrst šaivizma

pitta: žolč; ognjena energija

Pračāra: stalni popotnik v mestu življenja; tu se nanaša na prāno, vitalno energijo, ki stalno potuje po telesu in ga hrani

pradhāna: drugi izraz za prakriti

prakriti: prvobitna narava; skrajni vzrok materialnega sveta

prāna: vitalna energija, ki hrani tako telo kakor tudi duha; energija, ki človeka ohranja pri življenju in ki drži skupaj telo in duha

pranājāma: omejevanje prāne; dihalne vaje

prārabdha: karma, ki je pričela prinašati svoje plodove; karma, ki se je začela izražati v obliki usode

Pulaha: eden od sedmih primordialnih rišijev

Pulastja: eden od sedmih primordialnih rišijev

pūrnāhantā: popolna »jaz-nost«; kozmično samozavedanje

puruša: zavest, notranji jaz

rāga: navezanost

radžas: sila, ki človeka spodbuja k izvršitvi dejavnosti; sila, ki človeka naredi vzbujenega, hiperaktivnega in polnega želja; tovrstna energija se imenuje radžastična

rākšasa: demon

riši: videc; modrijan

Rudra: drugo ime za Šivo, zlasti vidik, ki uniči svet ali tiste težnje, ki človeka silijo, da ostane ujet v mrežo posvetnosti

Sadāšiva: nesmrtni, večni Šiva; nekdo, ki je navdan z močjo znanja in tako podeli svoj blagoslov v obliki osvoboditve

sādhaka: iskalec, človek na duhovni poti

sādhanā: duhovna disciplina

samādhi: stanje duha, ki je prosto vseh miselnih tvorb; stanje duhovne zatopljenosti, v katerem vsa vprašanja najdejo poln odgovor

samaja: tantrična šola, ki je čisto jogijska in iskalca vodi do uresničitve enotne zavesti

samskāra: subtilen vtis naših dejanj, ki je shranjen v nezavednem umu

sankalpa śakti: moč odločnosti

sārikā: mitološka ptica

satsanga: druženje z modrimi

sattva: razsvetljujoča sila; povzdigujoča energija

Satjaloka: kraljestvo čiste resnice; isto kakor Brahmaloĳa

savikalpa samādhi: stanje duhovne zatopljenosti, v katerem semena pretekle karme še obstajajo

siddhi: jogijska popolnost; razkritje človeškega potenciala s pomoĳo jogijske prakse

Skanda: sin gospoda Śive; poznan tudi kot Kumara

Soma: drugo ime za modrijana Čandramāĳa, Atrijevega sina; luna; zeliščni sok, ki so ga vedski modreci darovali v ogenj med svojimi obredi

Sugata: drugo ime za Gospoda Buddho

Sūrĳa: sonce; tudi sin modrijana Kaśĳapa

Suśena: kralj, ki je izvršil ritual s konjem

suśupti: stanje globokega spanja

svātantrĳa śakti: čista in suverena moĳ najvišje resnice

śaivism: duhovna pot ali filozofĳa, ki vodi do spoznanja Śive

śaiviti: privrženec ųaivismu

Śakti: Božanska Mati, najvišĳa resniĳnost; sebe zavedajoĳa se energijska vibracija, na osnovi katere se razvĳa celotno vesolje

śaktipāta: podelitev duhovne energĳe

śakti sādhanā: duhovna disciplina, ki prizadevneĳa iskalca vodi do spoznanja Śakti, notranje božanske sile

śaktizm: duhovna pot ali filozofĳa, ki predlaga nadvlado Śakti

Śankar: drugo ime za Śivo

Śankha: brahma riši, navzoĳ na Brahmaloĳi, ko se je pojavila Božanska mati, Tripurā, in posredovala najvišĳe znanje

śāstre: sveti spisi; izvorna besedila o sādhanĳi

Śiva: blagodeĳni; bog uniĳenĳa; luĳ znanĳa, ki razprši temo nevednosti

šraddha: trdno prepričanje

Šrīvidjā: drugi izraz za Tripuro

šruti: tisto, kar je slišano; razodeti sveti spisi; Vede

śuddhavidjā: čisto znanje; vrojena moč Sadāśive

Šukrāčārja: Bhrigujev sin, eden od sedmih primordialnih rišijev in učitelj demonov; včasih imenovan tudi Šukra

Šunga: budistični filozof, izvrsten logik

śūnja: praznina; v budizmu izraz za najvišjo resničnost

śūnjavada: doktrina, ki zagovarja, da je resničnost praznina ali da je praznina najvišja resničnost

tamas: sila narave, ki jo zaznamuje tema, težkost in inercija

tantra: duhovna pot, ki nudi sistematično disciplino in praktične napotke za uporabo janter, manter, meditacije in zunanjih obredov

tattva gajāna: znanje, s pomočjo katerega posameznik razlikuje resnično od neresničnega, purušo od prakriti

tattve: principi ali elementi; po navedbah sāṅkhje jih je 24, po navedbah šaktizma pa jih je 36

Tripurā: Božanska Mati; kdor prežema in preveva tri svetove – budnost, sanjanje, globok sen – in fizično, subtilno in vzročno telo; Šrīvidjā je drugo ime za Tripuro

turīja: četrto stanje zavesti

unmanī: stanje onstran uma

upanašana samskāra: zakrament; vrsta iniciacije, pri kateri učenec prejme napotke za vadbo gajatri mantr, pa tudi posvečeno vrvico, ki jo mora vseskozi nositi

upāsanā: dobesedno pomeni »priti blizu« čaščenju

Vaikuntha: nesmrtna ráven, ki jo dosežejo véliki jogiji; bivališče Gospoda Višnuja

vairāgja: nenavezanost, brezstrastnost

vaišnavizem: filozofija, ki šteje Gospoda Višnuja za najvišjo resnico

Vāmadeva: eden izmed slavnih modrijanov iz izročila Ved in Puran

Varuna: vladajoče božanstvo vodovja

vāsanā: subtilen vtis akcije, ki obarva duha

Vasiṣṭha: eden od sedmih prvobitnih rišijev

Vāsudeva: drugo ime za Višnuja ali Krišno

vāta: zračni element; sila aktivnosti

Veda: razodeti sveti spisi

Vičāra: pozitivno razmišljanje; pozitivnost; kontemplativno zavedanje; vedantinska metoda sādhanē

Videha: kdor je transcendiral telesno zavest; drugo ime za kralja Džanaka

vidjā: znanje; modrost

Vidjānagara: mesto znanja

vikalpa: miselne tvorbe; dvomi; opcije

Višnu: vseprežemajoči Bog zaščite in ohranitve

Višvakarmā: nebeški arhitekt

Višvāmitra: slavni modrijan, ki je s svojim tapasom postal brahma riši; videc gajatri mantre in eden od učiteljev gospoda Rame

Vjāsa: modrijan, poznan kot avtor obsežne zbirke besedil, imenovane purane